

Kultūras kanona konkurss 2019–2020

“Kultūras kanons, radošā un mana brīvība”

Lai nodrošinātu skolu jaunatnes līdzdalību kultūras mantojuma popularizēšanā un komunikācijā, radītu priekšnoteikumus Latvijas kultūras mantojuma integrācijai skolēnu ikdienas dzīves praksēs, izmantojot arī digitālās vides iespējas, attīstītu skolēnos apziņu par kultūras mantojumu kā kopīgu resursu, radošu spēju un inovāciju avotu, atklātu tradicionālo un laikmetīgo kultūras un mākslas vērtību mijiedarbi, Latvijas Kultūras akadēmija jau astoto gadu rīko konkursu Latvijas vispārīgglītojošo skolu 10.–12. klašu un mākslas un mūzikas skolu vecāko kursu skolēniem. **Kultūras kanona konkursa stratēģiskais mērķis** ir sekmēt kultūras mantojuma saglabāšanu, tā sociālā, ekonomiskā un radošā potenciāla izmantošanu, Latvijas kultūras kanonā nosaukto vērtību aktualizēšanu, pievērst uzmanību sabiedrības kultūras procesu daudzveidībai un vērtību sistēmu atšķirībām, kā arī veicināt skolēnu radošumu un pilsonisko līdzdalību Latvijas kultūrtelpas veidošanā.

2019./2020. mācību gadā ikgadējā Kultūras kanona konkursa moto ir “**Brīvības gars kultūras kanonā, radošumā un manī**”. Tiek sagaidīts, ka konkursa ietvaros skolēni radītu kultūras notikumu, kas atklāj viņu personības un radošās brīvības izpausmes kā vēltījumu Latvijas valsts simtgades svinību ceturtajam gadam – 2020. – Brīvības gadam¹. Konkursa uzdevumi izstrādāti kā atbalsts “Kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību jomas” jaunā satura ieviešanai. Konkursa rīkošanas ikgadējie Latvijas Kultūras akadēmijas partneri ir Latvijas Republikas Kultūras ministrija, Valsts izglītības satura centrs, Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas valsts simtgades birojs, Latvijas Nacionālais kultūras centrs un UNESCO Latvijas Nacionālā komisija.

Konkursa mērķis

Kultūras kanona konkursa 2019./2020. mērķis ir sekmēt skolu jaunatnes pētniecisku, radošu un praktisku iesaisti Latvijas kultūras kanona vērtību aktualizēšanā, īpašu uzmanību pievēršot **brīvības** ideju daudzveidīgajām izpausmēm gan **Kultūras kanonā** iekļautajos mākslas darbos un kultūras vērtībās, gan šodienas Latvijas **mākslinieku jaunradē**, gan ikviena **jaunieša radošajās iniciatīvās**.

Konkursa uzdevumi

- Iesaistīt skolēnus Latvijas Kultūras kanona vērtību un artefaktu izpētē;
- identificēt brīvības ideju daudzveidīgās izpausmes Latvijas Kultūras kanona mākslas darbos un kultūras vērtībās;

¹ 2020. – Brīvība – Satversmes sapulces simtgade un trīsdesmitā gadskārtā kopš vēsturiskās 1990. gada 4. maija deklarācijas “Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu” pieņemšanas

- nodrošināt Latvijas skolu jauniešu līdzdalību Latvijas kultūras mantojuma, īpaši Kultūras kanona vērtību un artefaktu pārmantošanā un komunicēšanā;
- atklāt personības un radošās brīvības izpausmes Latvijas radošo profesionāļu mākslinieciskajā jaunradē trīsdesmitajā gadsimtā kopš vēsturiskās 1990. gada 4. maija deklarācijas “Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu” pieņemšanas;
- attīstīt skolēnu prasmes radoši izmantot mākslas valodu, lai brīvi un neatkarīgi paustu savas idejas, pārliecību, vērtības;
- veidot platformu jēgpilnu drosmīgu, oriģinālu un eksperimentālu ideju realizācijai kultūrvidē;
- veicināt skolēnu radošumu un sadarbības prasmes radoši pētnieciska uzdevuma īstenošanā.

Konkursa rezultātā

- tiks padziļināta skolu jauniešu izpratne par Latvijas kultūras mantojuma vērtībām; par gribas brīvības, izvēles brīvības, rīcības brīvības, radošās brīvības un citām brīvības formām;
- tiks attīstīta prasmē saskatīt un interpretēt personiskās, tautas, nācijas neatkarības un brīvības izpausmes kultūrā un mākslā;
- tiks praksē apliecināta personiskā brīvība radīt, atklājot jēgpilnu ideju un izmantojot mūsdienīgus, inovatīvus un oriģinālus mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus.

Konkursa uzdevumu veikšana palīdzēs veidot padziļinātu izpratni par kultūras, mākslas un citu humanitāro un sociālo zinātņu tematiem vidējās izglītības programmās.

Dalībnieki

Latvijas vispārizglītojošo skolu, t.sk. mazākumtautību izglītības programmu, 10.–12. klašu skolēni, mākslas un mūzikas vidusskolu vecāko kursu audzēkņi.

Norise

Konkursa norisi kopumā organizē Latvijas Kultūras akadēmija sadarbībā ar Latvijas Republikas Kultūras ministriju, Valsts izglītības satura centru, Latvijas Nacionālo bibliotēku un Latvijas valsts simtgades biroju. Konkurss notiek trīs kārtās. Pirmās kārtas ietvaros notiek konkurss reģionos, otrā kārtā – radošā darbnīca Rīgā, trešā kārtā – konkursa fināls Rīgā.

Pirmās kārtas norise

- Izglītības iestāde izveido komandu trīs skolēnu sastāvā, kuru vada skolotājs.
- Izglītības iestāde aizpilda pieteikuma formu tiešsaistē <https://ej.uz/Kanonakonkurss2019> līdz 2019. gada 6. oktobrim.
- Pirmā kārtā notiek plānošanas reģionos (Rīgā un Pierīgā, Kurzemē, Zemgalē, Vidzemē, Latgalē) laikā no 2019. gada 14. līdz 18. oktobrim.
- Komanda gatavo uzdevumu, ko demonstrē klātienē žūrijai konkursa pirmajā kārtā.
- Pirmās kārtas uzdevumu klātienē vērtē konkursa rīkotāju izveidota žūrija, kuras sastāvā ir Kultūras ministrijas, Valsts izglītības satura centra, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Latvijas Nacionālā Kultūras centra, Latvijas Kultūras akadēmijas, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas, projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” (Skola2030), mediju pārstāvji u.c., vērtējot 10 punktu sistēmā, atbilstoši iepriekš noteiktiem un izziņotiem kritērijiem.

- Reģionos katra komanda tiek novērtēta un atbilstoši iegūtajai vietai apbalvota ar konkursa rīkotāju diplomu.
- Pēc konkursa pirmās kārtas saskaņā ar konkursa žūrijas vērtējumu, **divas līdz trīs** labākās katra reģiona komandas tiek izvirzītas uz konkursa otro kārtu.

Pirmās kārtas uzdevums:

1. Izpēta Kultūras kanona mājaslapu <https://kulturaskanons.lv> un kultūras kanonā iekļautos mākslas darbus un kultūras vērtības.
2. Iepazīstas ar brīvības jēdziena un ideju izpratni dažādos uzziņas avotos.
3. Izpēta savu skolas biedru izpratni par brīvas personības iezīmēm, spēju pašiem veidot neatkarīgu, oriģinālu skatījumu uz notikumiem, iespējām saglabāt izvēles, rīcības un radošo brīvību digitālajā vidē, ikdienas kultūras praksēs un mākslinieciskajā jaunradē.
4. Pēta brīvības ideju un simbolikas izpausmes kultūras kanona mākslas darbos un kultūras vērtībās, atklāj, **kā** personības, tautas, valsts brīvība un brīvības ideja manifestējas kultūras kanonā.
5. Sagatavo un prezentē vēstījumu par **trīs** kultūras kanona vērtībām, kurās oriģinālā veidā atklājas personības, tautas, valsts brīvība un/vai manifestējas brīvības ideja, tēma.
6. Argumentē un pamato savu izvēli, izmantojot komandas veiktās pētniecības rezultātus.

Plānotie pirmās kārtas koordinatori un norises datumi (14. – 18. oktobris, konkursi reģionos)

Plānošanas reģions	Norises pilsēta un vieta	Koordinators	Datums
Vidzeme	Cēsis Cēsu Vēstures un mākslas muzejs / Cēsu Jaunā pils (Pils laukums 9)	Kristīne Skrīvere Cēsu Vēstures un mākslas muzeja direktore kristine.skrivere@cesis.lv	14. oktobris
Kurzeme	Kuldīga Kuldīgas Mākslas nams (1905. gada iela 6)	Terēza Strauta Kuldīgas novada pašvaldības Kultūras nodaļas projektu speciāliste tereza.strauta@kuldiga.lv	15. oktobris
Latgale	Rēzekne Latgales vēstniecība GORS (Pils iela 4)	Daira Lāce Latgales vēstniecības GORS pasākumu producente daira.lace@rezekne.lv	16. oktobris
Zemgale	Jelgava Jelgavas Spīdolas Valsts ģimnāzija (Sarmas iela 2)	Lita Vēvere Jelgavas Spīdolas Valsts ģimnāzijas sociālās katedras vadītāja, skolotāja lita.vevere@gmail.com	17. oktobris
Rīga un Pierīga	Rīga Latvijas Kultūras akadēmijas Eduarda Smiļģa Teātra muzejs (E.Smiļģa iela 37)	Laine Pole Latvijas Kultūras akadēmijas jaunrades projektu koordinatore laine.pole@lka.edu.lv	18. oktobris

Otrās kārtas norise

Radošais seminārs Rīgā LKA Teātra mājā “Zirgu Pasts” (Rīga, Dzirnavu iela 46)

2020. gada 10. janvārī

Konkursa otrajā kārtā (seminārā) piedalās konkursa finālisti: reģionu konkursu desmit līdz piecpadsmit uzvarējušās komandas (divas vai trīs no reģiona). Radošajā seminārā finālistiem tiks piedāvātas divas programmas: skolēniem un skolotājiem.

Skolēniem konkursa rīkotāji kopā ar Latvijas radošajiem profesionāļiem (Latvijas Mākslas akadēmijas studentiem, māksliniekiem, kultūras projektu vadītājiem, dizaineriem u.c.) sniegs iespēju attīstīt brīvu, asociatīvu domāšanu, apgūt prasmes mākslas valodā “stāstīt” intrigējošus un jēgpilnus stāstus jaunos veidos, izmantot nestandarta radošuma izpausmes instalāciju, *hepeningu*, oriģinālu ekspozīciju un vides objektu izveidē. Radošais seminārs paredzēts, lai uzlabotu fināla uzdevuma izpildei nepieciešamās prasmes un kompetenci.

Skolotājiem tiks piedāvāta iespēja piedalīties radošajā darbnīcā “Kultūras un mākslas STUNDA”, saņemot par dalību sertifikātus.

Radošā semināra noslēgumā komandas saņem detalizētus norādījumus fināla uzdevumam, kas jāveic līdz 3. kārtas norises dienai. Fināla uzdevuma izpildē tiek izmantotas seminārā (2. kārtā) iegūtās prasmes un kompetences.

Trešās kārtas norise / fināls

2020. gada 31. janvāris

- Konkursa trešās kārtas noslēgums (fināls) notiek Rīgā, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā 2020. gada 31. janvārī.
- Konkursa finālu vērtē konkursa rīkotāju izveidota žūrija, kurā ir Kultūras ministrijas, Valsts izglītības satura centra, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Latvijas valsts simtgades biroja, Latvijas Nacionālā Kultūras centra, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas, Latvijas Kultūras akadēmijas pārstāvji un citi pieaicināti eksperti.
- Konkursa žūrija finālā komandām var piešķirt nominācijas, bet komandai ar visaugstāko punktu skaitu tiks piešķirts konkursa pirmās vietas diploms un naudas balva idejas īstenošanai savā dzīvesvietā.
- Visi konkursa fināla dalībnieki saņem Kultūras kanona konkursa finālista diplomu, kā arī Latvijas Kultūras akadēmijas, Kultūras ministrijas un žūrijas speciālbaldas.

Fināla uzdevums:

Skolēnu komandas prezentē izstādes – performances koncepciju, kuras vērtēšanas kritēriji tiks izsludināti konkursa 2. kārtā.

Galveno aktivitāšu laika plāns

2019. gada 6. oktobris	Dalībnieku pieteikšanās termiņš dalībai konkursā
2019. gada 14. – 18. oktobris	Reģionālo konkursu norise – pirmā kārtā
2020. gada 10. janvāris	Seminārs Rīgā – otrā kārtā
2020. gada 11. janvāris – 30. janvāris	Gatavošanās finālam
2020. gada 31. janvāris	Fināls, Rīgā (Latvijas Nacionālajā bibliotēkā)

Rīkotāji

Konkursu organizē Latvijas Kultūras akadēmijas Zinātniskās pētniecības centrs zpc@lka.edu.lv

Konkursa kuratore **Anda Lake**, tālr. 29411108, lake.anda@gmail.com

Projekta vadītāja **Kristīne Freiberga**, tālr. 29939915, kristine.freiberiga@lka.edu.lv

Asistente, sabiedrisko attiecību speciāliste **Aija Lūse**, tālr. 29107218, aija.luse@lka.edu.lv

Projekta vizuālās identitātes autore, sabiedrisko attiecību speciāliste **Kaiva Dombrovska**, tālr. 29192784, info@lka.edu.lv

Informācija par konkursu pieejama

Kultūras kanona *Facebook* lapā <https://www.facebook.com/latvijaskulturaskanons>

Latvijas Kultūras akadēmijas mājaslapā www.lka.edu.lv

Kultūras ministrijas mājaslapā www.km.gov.lv u.c.

Valsts izglītības satura centra mājaslapā www.visc.gov.lv

Latvijas kultūras kanona mājaslapā <http://www.kulturaskanons.lv>

Latvijas valsts simtgades mājaslapā <https://lv100.lv/>

Izmantojamie informācijas resursi

<http://www.kulturaskanons.lv>

<http://www.letonika.lv>

<https://lv100.lv/programma/>

<https://lv100.lv/programma/latvijas-skolas-soma/>

<https://www.km.gov.lv/lv/kultura/kultura-timekli/projekti/kulturas-norises-berniem-un-jauniesiem/aicinam-iepazities-ar-kulturas-pasakumu-piedavajumu>